

Forskrift om elektrisk utstyr

[Oversikt](#) [Hele forskriften](#) [Første](#) [Forrige](#)

Forskrift om elektrisk utstyr

Hjemmel: Fastsatt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap 31. oktober 2008 med hjemmel i lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr (el-tilsynsloven) § 10, jf. delegeringsvedtak 1. september 2003 nr. 1161.

EØS-henvisninger: EØS-avtalen vedlegg II kap. X nr. 7c (direktiv 2004/108/EF) og nr. 7d (direktiv 2006/95/EF).

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å sikre at elektrisk utstyr ikke medfører fare og sikre en hensiktsmessig grad av elektromagnetisk kompatibilitet.

§ 2. Virkeområde

Forskriften gjelder elektrisk utstyr, men likevel ikke

- a) elektriske basiskomponenter som er ment til å sammenbygges i annet elektrisk utstyr og hvis sikkerhet bare kan bedømmes i det ferdigstilte utstyret
- b) omsetning eller overdragelse av utstyr som er tatt i bruk og allerede er lovlig omsatt innen EØS
- c) utstyr som utelukkende er beregnet for eksport til land utenfor EØS.

Forskriften gjelder ikke for Svalbard.

§ 3. Utstyr delvis unntatt fra forskriften

§ 16 til § 18, § 22 og § 23 gjelder ikke for oppfyllelse av kravene i § 6 til § 8 og § 11 første og tredje ledd for

- a) elektrisk utstyr konstruert med en merkespenning under 50 V for vekselstrøm eller under 75 V for likestrøm, over 1000 V for vekselstrøm eller over 1500 V for likestrøm
- b) plugger og stikkontakter
- c) elektriske gjerdeapparater
- d) spesialisert elektrisk utstyr til bruk om bord i skip, fly eller jernbane som oppfyller sikkerhetsbestemmelser utarbeidet av internasjonale organer som Norge er medlem av.

§ 4. Definisjoner

I forskriften forstås med

- a) *elektrisk utstyr*: enhver artikkel eller gjenstand for produksjon, omforming, overføring, fordeling, bruk eller måling av elektrisk energi slik som bruksgjenstander, transformatorer, omformere, måleinstrumenter, vern, installasjonsmateriell, eller sammenstillinger av slike

- b) *elektromagnetisk kompatibilitet (EMC)*: den evne et elektrisk utstyr har til å virke tilfredsstillende i sitt elektromagnetiske miljø uten å forårsake uakseptabel elektromagnetisk forstyrrelse for annet elektrisk utstyr i dette miljøet
- c) *elektromagnetisk forstyrrelse*: ethvert elektromagnetisk fenomen som kan redusere et elektrisk utstyrs funksjonalitet, som elektromagnetisk støy, et uønsket signal eller en endring i selve utbredelsesmediet
- d) *elektromagnetisk immunitet*: et elektrisk utstyrs evne til å virke som forutsatt under elektromagnetisk påvirkning
- e) *harmonisert standard*: en teknisk spesifisering utarbeidet av europeiske standardiseringsorganer på oppdrag fra Europakommisjonen. Referansene til harmoniserte standarder offentliggjøres i Den europeiske unions tidende og publiseres av nasjonale standardiseringsorganer
- f) *markedsføring*: første gang et utstyr, inkludert brukt utstyr importert fra land utenfor EØS, stilles til rådighet i markedet i Norge eller annet EØS-land.

§ 5. Meldeplikt

Alvorlige hendelser med elektrisk utstyr skal meldes til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Produsent, importør eller distributør som vet eller burde vite at elektrisk utstyr vedkommende har gjort tilgjengelig for bruker, utgjør en uakseptabel risiko for forbruker, skal straks informere om dette og opplyse om de tiltak som er iverksatt for å forhindre at utstyret medfører en uakseptabel risiko, jf. lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) § 6b.

§ 6. Generelle krav

Konstruksjon og produksjon av elektrisk utstyr skal være i samsvar med anerkjent teknologisk praksis, slik at utstyret ved korrekt montering, installasjon, vedlikehold og tiltenkt bruk ikke medfører fare.

Elektrisk utstyr skal, sammen med dets enkelte deler, være utført slik at det kan settes sammen og tilkoples på en korrekt og sikker måte.

Den som produserer, importerer eller markedsfører elektrisk utstyr for bruk i Norge, skal kunne fremlegge dokumentasjon som gjør det mulig å vurdere om utstyret er i samsvar med § 6 til § 10, § 11 første og tredje ledd og § 12.

§ 7. Beskyttelse mot farer som skyldes elektrisk utstyr

Det elektriske utstyret skal være konstruert og produsert slik at

- a) det gir tilstrekkelig beskyttelse mot fare for skade som kan forårsakes av direkte eller indirekte berøring
- b) det ikke kan oppstå temperaturer, lysbuer eller strålinger som kan fremkalle fare
- c) det gir tilstrekkelig beskyttelse mot farer av ikke-elektrisk art som erfaringsmessig kan oppstå

d) utstyrets isolasjon er tilpasset de forhold som kan forutses.

§ 8. Beskyttelse mot farer som skyldes ytre påvirkninger på elektrisk utstyr

Det elektriske utstyret skal være konstruert og produsert på en slik måte at

- a) det oppfyller de forventede mekaniske krav, slik at det ikke kan oppstå fare
- b) det kan motstå ikke-mekaniske påvirkninger som kan forutses under de miljømessige forhold utstyret forventes brukt, slik at det ikke kan oppstå fare
- c) det ikke kan medføre fare ved overbelastning og andre påregnelige feil.

§ 9. Elektromagnetisk kompatibilitet

Elektrisk utstyr som er et ferdig produkt og er kommersielt tilgjengelig som en enkelt funksjonell enhet beregnet for sluttbruker, skal være konstruert og produsert slik at

- a) det ikke forårsaker større elektromagnetiske forstyrrelser enn at annet elektrisk utstyr kan fungere som forutsatt
- b) det har tilstrekkelig elektromagnetisk immunitet til å kunne fungere ved forutsatt bruk.

Kravene til elektromagnetisk kompatibilitet gjelder også mobile anlegg og komponenter og sammensatte enheter beregnet for sluttbrukers inkorporering i et elektrisk utstyr.

§ 10. Plugger og stikkontakter til bruk i boliger m.m.

Plugger og stikkontakter til bruk i boliger og tilsvarende bruksområder skal tilfredsstillende sikkerhetsnivået i Norsk Elektroteknisk Komité's norm 502 (NEK 502) og kravene i normens annex NO I-III. Dette skal dokumenteres av en prøveinstitusjon akseptert av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Ved bruk av andre tekniske spesifikasjoner må tilsvarende sikkerhetsnivå kunne dokumenteres.

§ 11. Merking

Elektrisk utstyr skal være tydelig merket med nødvendige opplysninger for sikker bruk innenfor de bruksområder det er laget for. Dersom det ikke er mulig å merke utstyret, kan opplysningene gis i en medfølgende bruksanvisning.

Opplysningene i første ledd skal være på norsk.

Elektrisk utstyr skal være tydelig merket med produsentens navn eller kjennemerke og typebetegnelse. Dersom det ikke er mulig å merke utstyret, kan opplysningene gis på emballasjen.

Ved salg og markedsføring av elektrisk materiell beregnet til å inngå i et fast elektrisk anlegg og som er tiltenkt forbruker, skal det også gis informasjon som angitt

i forskrift 6. juni 2006 nr. 591 om opplysningsplikt ved salg og markedsføring av elektrisk materiell til forbruker.

§ 12. Tilleggsmerking for elektrisk utstyr som kan forårsake elektromagnetisk forstyrrelse eller påvirkes av slik forstyrrelse

Elektrisk utstyr som kan forårsake elektromagnetisk forstyrrelse eller påvirkes av slik forstyrrelse i uakseptabel grad, skal i tillegg til merking etter § 11, merkes med parti eller serienummer eller annen informasjon som muliggjør identifisering. Slik merking skal foretas av produsent eller ansvarlig representant for produsenten.

Navn og adresse på produsenten skal følge slikt utstyr. Dersom produsenten ikke er etablert innen EØS, skal i tillegg navn og adresse på produsentens ansvarlige representant innen EØS eller den som er ansvarlig for markedsføring innen EØS, vedlegges.

Det skal vedlegges nødvendig informasjon om tiltenkt bruk og eventuelle spesielle tiltak som må iverksettes for å sikre at § 9 oppfylles når utstyret settes sammen, installeres, tas i bruk eller vedlikeholdes.

For elektrisk utstyr som ikke tilfredsstillter kravene til elektromagnetisk kompatibilitet for bomiljøer, skal en tydelig angivelse av bruksbegrensningen være vedlagt. Der det er hensiktsmessig, skal denne også angis på emballasjen.

§ 13. Oppfyllelse av krav til elektrisk utstyr

§ 6 til § 9, § 11 første og tredje ledd og § 12 anses oppfylt dersom det elektriske utstyret tilfredsstillter relevante harmoniserte standarder så langt de er dekkende. Tilsvarende gjelder for standarder fra International Electrotechnical Commission (IEC) eller International Commission on the Rules for the Approval of Electrical Equipment (CEE), vedtatt i henhold til fastsatt prosedyre innen EØS.

Ved bruk av andre tekniske spesifikasjoner må oppfyllelsen av § 6 til § 9, § 11 første og tredje ledd og § 12 kunne dokumenteres.

§ 14. Vilkår for markedsføring

Elektrisk utstyr kan bare markedsføres dersom det oppfyller forskriften og dette kan dokumenteres på den måte som er fastsatt for utstyret.

Elektrisk utstyr kan likevel demonstreres på utstillinger, messer o.l. selv om det ikke tilfredsstillter forskriften. Utstyret skal da ha klar og tydelig merking som viser at det ikke kan omsettes eller tas i bruk før det tilfredsstillter forskriften.

Demonstrasjon må kun finne sted etter at det er satt i verk tilstrekkelige tiltak for å ivareta sikkerheten og unngå elektromagnetiske forstyrrelser.

§ 15. Vilkår for bruk

Elektrisk utstyr kan bare tas i bruk dersom det oppfyller § 6 til § 10, § 11 første og tredje ledd og § 12.

Den som eier eller bruker elektrisk utstyr, skal påse at det brukes og vedlikeholdes forsvarlig, slik at det ikke kan medføre fare.

§ 16. Produksjonskontroll

Produsenten skal innrette produksjonsprosessen slik at det elektriske utstyret produseres i samsvar med den tekniske dokumentasjonen i § 18 og forskriftens øvrige krav til utstyret.

Unntak fra denne bestemmelsen er fastsatt i § 3.

§ 17. Krav til samsvarserklæring for elektrisk utstyr

Produsenten eller produsentens ansvarlige representant innen EØS skal utarbeide en samsvarserklæring på norsk, svensk, dansk eller engelsk som inneholder

- a) navn og adresse til produsenten eller dennes ansvarlige representant innen EØS
- b) beskrivelse av utstyret som entydig identifiserer det ved angivelse av typebetegnelse, produksjonsnummer, serienummer eller lignende
- c) nummer og navn på anvendte harmoniserte standarder eller andre tekniske spesifikasjoner som viser at utstyret tilfredsstillende § 6 til § 10, § 11 første og tredje ledd og § 12
- d) en forsikring om at utstyret oppfyller denne forskriften eller de direktivene som ligger til grunn for denne
- e) underskrift med nødvendig identifikasjon av den person som er gitt fullmakt til å undertegne på vegne av produsenten eller dennes representant innen EØS.

Samsvarserklæring for elektromagnetisk kompatibilitet skal i tillegg være datert og inneholde en henvisning til direktiv 2004/108/EF og en datert referanse til de harmoniserte standarder eller tekniske spesifikasjoner som er anvendt.

Samsvarserklæring for den elektriske sikkerheten skal i tillegg være påført de to siste sifrene i årstallet for påføring av CE-merket.

Unntak fra denne bestemmelsen er fastsatt i § 3.

§ 18. Krav til teknisk dokumentasjon for elektrisk utstyr

Produsenten skal utarbeide en teknisk dokumentasjon på norsk, svensk, dansk eller engelsk som gjør det mulig å vurdere om det elektriske utstyret er i samsvar med § 6 til § 10, § 11 første og tredje ledd og § 12. Dokumentasjonen skal i den grad det er nødvendig for vurderingen, dekke det elektriske utstyrets konstruksjon, produksjon og funksjon og omfatte

- a) generell beskrivelse av utstyret
- b) konstruksjons- og produksjonstegninger, komponentlister, lister over delmontasjer, strømkrets skjemaer m.m.
- c) beskrivelser og forklaringer som er nødvendige for å forstå tegninger og lister og

utstyrets virkemåte

- d) oversikt over benyttede harmoniserte standarder, eventuelt beskrivelse av løsninger som er valgt for å oppfylle § 6 til § 10, § 11 første og tredje ledd og § 12 dersom slike ikke er anvendt
- e) resultatene av konstruksjonsberegninger og undersøkelser m.m.
- f) testrapporter.

Teknisk dokumentasjon for elektromagnetisk kompatibilitet skal, når fremgangsmåten beskrevet i § 20 følges, i tillegg inneholde en uttalelse fra teknisk kontrollorgan. Dette gjelder kun elektrisk utstyr som kan forårsake elektromagnetisk forstyrrelse eller bli påvirket av slik forstyrrelse.

Unntak fra denne bestemmelsen er fastsatt i § 3.

§ 19. Vurdering av elektromagnetisk kompatibilitet

Produsenten skal gjennomføre en vurdering av det elektriske utstyrets elektromagnetiske kompatibilitet for å sikre at § 9 er oppfylt.

Ved vurderingen av elektromagnetisk kompatibilitet skal det tas hensyn til alle normale tilsiktede driftsforhold. Hvis utstyret kan konfigureres på forskjellige måter, skal vurderingen bekrefte at § 9 er oppfylt i alle konfigurasjoner som produsenten har oppgitt som representative for den tiltenkte bruken.

Denne bestemmelsen gjelder kun elektrisk utstyr som kan forårsake elektromagnetisk forstyrrelse eller bli påvirket av slik forstyrrelse.

§ 20. Bruk av teknisk kontrollorgan ved vurdering av elektromagnetisk kompatibilitet

Dersom produsenten eller produsentens ansvarlige representant innen EØS i tillegg benytter teknisk kontrollorgan i sin samsvarsvurdering, skal

- a) produsenten eller den ansvarlige representanten for produsenten fremlegge den tekniske dokumentasjonen for det tekniske kontrollorganet og anmode om en vurdering av den. Produsenten eller den ansvarlige representanten for produsenten skal spesifisere overfor det tekniske kontrollorganet hvilke aspekter av § 9 som må vurderes
- b) det tekniske kontrollorganet gjennomgå den tekniske dokumentasjonen og vurdere om forskriften er oppfylt. Dersom det elektriske utstyrets samsvar blir bekreftet, skal det tekniske kontrollorganet avgi en uttalelse som bekrefter dette til produsenten eller den ansvarlige representanten for produsenten. Vurderingen og uttalelsen skal være begrenset til de aspekter som er vurdert. Produsenten skal legge uttalelsen ved den tekniske dokumentasjonen.

§ 21. Særskilt elektrisk utstyr for innbygging

Elektrisk utstyr ment for innbygging i et bestemt fast anlegg og som ikke er tilgjengelig på markedet, er unntatt fra § 9, § 12 tredje og fjerde ledd, § 19 og § 23. Utstyrets dokumentasjon skal identifisere det faste anlegget og anleggets

egenskaper med hensyn til elektromagnetisk kompatibilitet. Dokumentasjonen skal angi hvilke forholdsregler som må tas ved innbygging av utstyret for å sikre at anlegget er i overensstemmelse med de krav til elektromagnetisk kompatibilitet som gjelder for anlegget.

Denne bestemmelsen gjelder kun elektrisk utstyr som kan forårsake elektromagnetisk forstyrrelse eller bli påvirket av slik forstyrrelse.

§ 22. Oppbevaring og fremleggelse av dokumentasjon

Produsenten eller produsentens ansvarlige representant innen EØS skal oppbevare samsvarserklæringen og den tekniske dokumentasjonen og holde disse tilgjengelig for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap i minst ti år regnet fra den dag produksjonen av det elektriske utstyret opphørte.

Hvis verken produsenten eller dennes ansvarlige representant er etablert innen EØS, skal enhver fysisk eller juridisk person som markedsfører utstyret innen EØS, oppfylle plikten.

Den som produserer, importerer eller markedsfører elektrisk utstyr for bruk i Norge, skal etter anmodning fra Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap kunne fremlegge

- a) samsvarserklæring innen fem dager
- b) teknisk dokumentasjon innen rimelig tid
- c) dokumentasjon på produksjonskontroll innen rimelig tid.

Unntak fra denne bestemmelsen er fastsatt i § 3.

§ 23. CE-merking av elektrisk utstyr

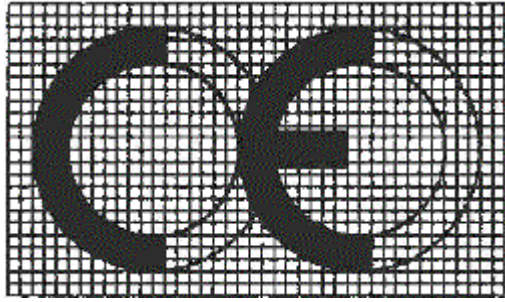
Før elektrisk utstyr markedsføres, skal produsenten eller dennes ansvarlige representant påføre CE-merket som en bekreftelse på at utstyret oppfyller § 6 til § 9, § 11 første og tredje ledd og § 12 og er samsvarsvurdert i overensstemmelse med disse.

CE-merket skal plasseres på utstyret. Dersom dette ikke er mulig, kan det plasseres på emballasjen eller medfølgende dokumenter. CE-merket skal påføres på en slik måte at det er godt synlig, varig og lett å lese.

Det er ikke tillatt å påføre utstyret merker eller påskrifter som kan villede om CE-merkingens betydning eller utforming. Annen merking på utstyret, emballasjen eller bruksanvisningen skal ikke gjøre det vanskeligere å lese eller tyde CE-merkingen.

CE-merket skal angi overensstemmelse med relevante direktiver. Dersom disse i en overgangsperiode tillater produsenten å velge, skal CE-merket bare angi overensstemmelse med de direktiver som fabrikanten har anvendt.

CE-merket skal bestå av initialene CE i følgende utforming:

CE-merket skal ha en høyde på minst 5 mm. Dersom CE-merket forminskes eller forstørres, skal størrelsesforholdet slik det fremgår av modellen ovenfor, overholdes.

Unntak fra denne bestemmelsen er fastsatt i § 3.

§ 24. Reaksjonsmidler

Når forskriften ikke er oppfylt, kan Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

- a) nedlegge forbud mot tilbud eller omsetning av det elektriske utstyret
- b) kreve at utstyr som er tilgjengelig for salg, trekkes tilbake fra markedet
- c) kreve tilbakekall av utstyret fra bruker, hvis det kan være farlig
- d) kreve offentliggjøring av advarselsinformasjon eller lignende til distributør eller brukere av utstyret
- e) kreve retting av utstyret
- f) kreve at utstyret uskadeliggjøres
- g) nedlegge forbud mot bruk av utstyret.

Ved brudd på enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i forskriften gjelder bestemmelsene i lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr.

§ 25. Straff

Brudd på § 5 til § 12, § 14, § 16 til § 23, og enkeltvedtak fastsatt med hjemmel i disse straffes etter lov 24. mai 1929 nr. 4 om tilsyn med elektriske anlegg og elektrisk utstyr § 14.

§ 26. Overgangsbestemmelser

Frem til 20. juli 2009 kan produkter som faller inn under forskrift 10. august 1995 nr. 713 om elektrisk utstyr kapittel IV om spesielle bestemmelser om elektromagnetisk forenlighet (EMC), omsettes og tas i bruk under forutsetning av at samsvarserklæringen er utstedt før 20. juli 2007.

§ 27. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 31. oktober 2008. Fra samme tidspunkt oppheves forskrift 10. august 1995 nr. 713 om elektrisk utstyr.